

„Tõde Eestist“ levib

„Tõde Eestist“ ja „Pravda ob Estonii“ kõrvuti – nagu ka meie riigis eri rahvusest inimesed.

Eile esitleti Tallinnas Solarises Apollo raamatupoes Edgar Savisaare selle aasta hiti „Tõde Eestist“ venekeelset versiooni, mille on vene keelde ümber pannud staažikas ajakirjanik Boris Tuch. Kauplus oli rahvast tulvil ja inimesed olid siiralt raamatust huvitatud ja selle autorist võlutud. Autogrammijahtijaid pidi esitluse juht Yana Toom pidevalt rahustama: „Edgar ei kavatsen kuhugi kaduda!“

15. jaanuarist 2013 mäletame samas poes suurt elevust, kui ilmus Edgar Savisaare „Tõde Eestist“ eesti keeles. Juba siis öeldi välja, et projekt näeb ette selle raamatu levitamist veel mitmes keeles – vene, inglise, soome... Kas see ka tõeks osutub, saame lähiaegadel näha.

Edgar Savisaar ise ütles eile oma suure töö tutvustuseks, et see versioon on üldse esimesi poliitilise publitsistika venekeelseid teoseid uuemas Eestis. Savisaarele endale on see temalt ilmunud raamatute seas uus nimetus juba teise kümne lõpus.

Autor tänas kõiki abilisi, kes teda väljaandmisel toetasid, ja ka lugejaid, kes lootusrikkalt kohale olid tulnud. Apollo aga müüs uudisüllitist kindlasti hästi!

Tekst ja fotod *Urmi Reinde*

Järjekordne Savisaar teiste loominguliste autorite seas.

Raimo Aas astus Keskerakonda

Esmaspäeval, 12. augustil võttis Keskerakonna juhatuse teiste uute liikmete hulgas erakonda ka tuntud meelelahutaja Raimo Aasa.

Aas ise märkis Kesknädalale, et Keskerakonna puhul meeldib talle just see, et inimestele ei jagata tühje lubadusi, vaid tehakse realselt asju ära. „Võtame näiteks Tallinna pensionäride toetamise või apteegisoodustuse. Ja kes ei teaks tasuta ühistransporti. Ma hindan seda, kui sõnade taga on ka teod – see eristabki Tallinna linnavalitsust ja Toompeal istuvat valitsust – Tallinnas tehakse asjad ära, Toompeal vaid jutustatakse.“

Foto: www.pulmadjapeod.ee

Hea lugeja, liitu Keskerakonnaga!

Kui Sa ei kuulu Keskerakonda, siis kas oled kunagi mõelnud, et võiksid liituda Eesti suurima ja vanima erakonnaga? Kesknädal soovib liituda Keskerakonnaga, sest nii saab otse kaasa rääkida meie riigi tuleviku kujundamisel ja muuta Eestit inimsõbralikumaks. Saab olla kursis kõigega, mis poliitikas toimub, ning anda sellesse oma panuse. Keskerakonnaga ühinemiseks võta kontakti erakonna bürooga telefonil 6 273 460. Tule meiega!

Sinu Keskerakond

Vahvlid Võrus!

Keskerakonna telgikampaania Võru linnas turu ees Jüri tänaval

laupäeval, 17. augustil alates kella 8 hommikul

ANNELI OTT, TOOMAS PAUR jt küpsetavad vahvleid ja räägivad rahvaga poliitikajuttu.

Loe ka *Toomas Pauri artiklit lk 3!*

Juhtkiri

Mitte uskmatud, vaid iseenda edusse uskujad

LAURI LAASI
Riigikogu liige

Mitme rahvusvahelise uuringu andmetel on eestlased maailmas uskmatute esirinnas, kelle hulgest ei pea oma igapäevaelus religiooni oluliseks umbes 75% inimestest. Kuigi jõulupühad toovad kirikud pilgeni rahvast täis, määratleb suur osa meie kaasmaalastest end ateistidena või – nagu on välja toodud – usuvad vaid iseenda edukusse.

Paradoksaalsel kombel ilmuvad eestlaste üldise uskmatuse juures Maalehe rekordtiraažid just siis, kui leht sisaldab Igor Mangi horoskoopi. Kollektiivides, sõpruskondades ja pereringis ringlevad Mangi ennustused käest kätte ning usinamad köidavad need koguni kausta või teevad märkmeid tuleviku tarvis.

Loomulikult kaasneb kogu protsessiga arutelu varasemate ennustuste täitumise üle ning „kujutad ette, mul just nii läks!“ kõlab üsna tihti. Kuidas siis saab olla nii, et riigis, kus religioon on out, ruulib astroloogia täiega?

Esimene põhjus on loomulikult see, et Igor Mang ennustabki niivõrd täpselt, et ka kõige suurematel skeptikutel puuduvad vastuväited ning nemadki ootavad salamisi seda Maalehte, kust saada infot oma tähemärgi käekäigu kohta järgmise aasta jooksul.

Ühes hiljutises – küllaltki harvas – avalikus esinemises märkis Mang, et august tuleb tõenäoliselt selle aasta kõige kehvem kuu, kus maailmas tervikuna läheb keeruliseks ning oodata on tulekahjusid, tööstusavariisid, konflikte riikide vahel jne.

Vaevalt sai astroloogi tõdemus ajalehes ilmuda, kui mõni päev hiljem toimus Hispaania rongiõnnetus, milles hukkus 79 inimest. Sellest veel paar päev edasi oli bussioõnnetus Itaalias, kus elu jättis 36 inimest. Jätkus sõda Süürias ja rahutused Egiptuses – kusjuures august polnud veel jõudnud alati!

KESKMÖTE: Paradoksaalsel kombel ilmuvad eestlaste üldise uskmatuse juures Maalehe rekordtiraažid just siis, kui leht sisaldab Igor Mangi horoskoopi.

Seesuguste kokkulangevuste märkamine nii maailmas kui ka isiklikus elus toimuva puhul annabki indu mõttele „ta ennustused lähevad alati täide!“.

Teine põhjus on see, et tuntud astroloogi põhimõtted lähevad inimestele sedavõrd korda, et neid austusega ja ehk isegi aukartusega tunnustatakse. Mang rääkis eelpoolmainitud esinemises veel, et inimesed saavad positiivseid emotsioone looduse ilu keskel, mis kipub tänapäeval aga taanduma, sest elu mõõdub elutute asjade, masinate ja automaatide keskel ning on muutunud üdini mehaaniliseks. Selle mõtte ehk ehmatavalt tajutat lihtsus läheb meile korda.

Sama ideed toetab kirjanik Jaan Kaplinski, kes on öelnud, et progressiusk on ilmselt reaalsuse mõjul taandumas. Masinavärk, mille see usk aitas käivitada, toimib aga edasi ja sunnib meid ennast teenima. Kaplinski rõhutab, et niipea kui masinavärk pidurdub, tekivad sotsiaal-majanduslikud probleemid, mille ainsaks ravimiks on ja jääb masinavärgi taaskäivitamine, edasine ületootmine, tarbetu tráni reklaamimine.

Liigne usk iseenda edukusse võib muuta inimesed enesekeskseteks tegelesteks, kellele tundub tühine jutt inimkesksest riigist, kus vahet rikaste ja vaeste vahel tuleb poliitiliste vahenditega vähendada. Jutud sellest, et need, kellel on rohkem, peaksid ka rohkem panustama, ajab selliseid inimesi suisa närvi. Neid tuntakse omaduse järgi kõike küüniliselt ja teistest hoolimata enda kasuks pöörata ning (tihti) ka rahaks teha.

Aga isegi neile küünikuile võib ootamatult korda minna see, kui keegi meelde tuleb, et usk iseenda edukusse ei pruugi tähendada oodatud õnne, vaid pelgalt keerlemist masinavärgi väikese hammasrattana.

See aga, kas meeldetuletusest on kasu pikemaks ajaks või vaid üheks augustikuuks, sõltub juba tahtejõust.

NÄDALA NUPUD

Toobal: isa Ossinovski pani poja valesse parteisse

Sotsiaaldemokraatliku erakonna suurrhastaja, transiiditevõtja Oleg Ossinovski arutles eelmisel nädalal meedias, et tema arvates peaksid poliitikaga tegelema ainult jõukad inimesed. „Vaesed inimesed poliitikas on üks korruptsiooni, populismi, ja muu amoraalse käitumise põhjustajatest,” ütles Ossinovski Äripäevas. Tema sõnul võib jõukas inimene lubada endale olla aus, teha rahva jaoks vajalikke otsuseid ja olulisi asju. „Vaene inimene üldjuhul ei saa seda endale lubada,” arvas Ossinovski. Keski peasekretär Priit Toobal (pildil) ütles seepeale oma repliigis Öhtulehele, et Ossinovski on saanud kummarabanduse.

Ärimehe poeg Jevgeni Ossinovski on teatavasti Riigikogus sotsiaaldemokraat, ehk „isa ostis pojale partei“. Isa Ossinovski süüdimatu avameelsus võib ta pojale hääletajail kalliks maksma

minna – Eesti on läbi ajaloo olnud vaene riik, kus alati on olnud vähe rikkaid ja palju vaeseid inimesi. Või on siis õige nende analüütikute jutt, kelle meelest Eesti sotsiaaldemokraatia on vaid härrassotsidele ja parteide järjestuses tegutsetakse rohkem paremskaalal. Kas näiteks SDE endise juhi Toomas Hendrik Ilvese puhul saame rääkida aususest? Või hoopis korruptsiooni kaldumisest? Kas sotsid on olnud ausad, toetades valitsuses liberaalset šokimajandust, mis on viinud kodumaalt suurusjärgus sada tuhat noort ja tegusat, haritud ja töökast inimest, kes Ossinovski määratluses on siis olnud „vaesed“, kes ei kõlba otsustajaks oma riigis?

Üks klassik ütles – olgu sul häbi, kui sa oled rikas inimene vaeses riigis. Ja ütles muidugi ka vastupidi – olgu sul häbi, kui sa elad vaesena rikkas riigis. Viimane aga Eesti kohta ei käi.

Keskerakond vaeb valdade- linnade juhikandidaate

Viljandi keskerakondlased esitasid linnapea kandidaadiks linnavalitsuse liikme ja erakonna kohaliku piirkonnajuhi Helmut Hallemaa. Hallemaa seab eesmärgiks ühistranspordi, mis peaks olema pensionäridele tasuta ning järkjärgult laienema kogu linnarahvale. Eakate jaoks peab ta tähtsaks uue päevakeskuse ja sotsiaalmaja ehitamist. Viljandi nagu kogu Eestigi vajab uusi töökohti teket ning ettevõtteid, ja üheks eelduseks nende tekkimisel teede rajamine koos vajaliku taristuga.

„Valimiste järel moodustub ümber linna nelja omavalitsuse ühinemisel Viljandi suurvald, mis on minu kui geograafi ja omavalitsuse geeniga inimese jaoks tervitatav kui suurema koostöö märk piirkonna arenguks,” märkis Hallemaa. „Eesti suuruselt kuues linn Viljandi peab aga jääma linnaks, jätkates iseseisva omavalitsusena ning maakonna keskusena. Tänavu mõõdub muide Viljandile linnaõiguste andmisest 730. aastat.“

Keskerakonna kandidaat Rakvere linnapeaks on linnavolikogu liige Urmas Tamm, kelle arvates vajab Rakvere rahulikumat linnavalitsust, kes ei tegeleks omavahelise arveteklaarimisega. Tamme sõnul on linnajuhtide pidev vahetumine Rakvere arengut pärssinud: „Vaevalt saab üks mees oma asjadega alustada, kui juba tuleb teine uute ideedega.“

Tamm tunnustas Eesti riigi taastamise järel Rakveret juhtinud linnapeade panust linna kiire arengusse. „Nad olid

säravad isiksused, kes suutsid uluua linnavalitsuses loomingulise õhkkonna ja tegutsesid jõuliselt kohaliku elu arendamisel. Tamm. nentis kahjutundega, et linnavalitsuses kadus koostöövaim just pärast eelmise kohalike valimisi ja määravaks sai kohalike juhtide isiklik karjäär.

Urmas Tamm, on Lääne-Viru endine maavanem, Tamsalu linnapea ning Väike-Maarja vallavanem. Tema peab Rakvere saama uue hoo, et linn ei muutuks ääremaaks, vaid oleks stabiilne elu- ja ärikeskkond. „Rakvere peab olema väge täis ning just selle eest kavatseb Keskerakonna meeskond seista,” leiab Tamm.

Võrumaa keskerakondlased otsustasid Võru linnapeaks esitada Anneli Oti (pildil) kandidatuuri. Ott märkis, et Võru eelkõige vajab avatumat suhtumist linnakodanikesse. Tema sõnul on linna tehtud asjalikke investeeringuid, aga edaspidi peaks rohkem keskenduma sotsiaalsele olukorrale.

„Senisest enam peame tähelepanu pöörama noortele peredele ning eakatele, kel on keeruline hakkama saada. Meie erakond soovib leida võimalusi neid linnapoolselt toetada.“ Tootev tööstus ja turism loovad töökohti ning toovad majandusse raha juurde, pakub Ott. „Linnal on võimalik ettevõtjaid toetada, näiteks anda abi taristute rajamisel või projektide kirjutamisel.“

Anneli Ott on Keskerakonna Võrumaa piirkonna esimees ning töötab Võrumaa Partnerluskogu tegevjuhina. Ta on olnud ka Tallinna Nõmme linnaosavanema asetäitja, Võru linnapea ja Lasva valla abivallavanem.

HIIBUSE NÄDAL

REFORMI PENSIONIPOLIITIKA

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 273 465

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Valija, ära raiska oma häält!

Teame, et Eesti Vabariik on demokraatlik riik, kus valimistel saavad osaleda kõik ja rahvas on kõrgem võimukandja. Teame ka seda, et meil on osalusdemokraatia, kus valida saab nii volikogudesse kui Riigikogusse, aga kedagi halva töö eest tagasi kutsuda ei saa – sellist seadust pole.

TOOMAS PAUR
Keskerakonna Lõuna-Eesti koordinaator

Oleme aga kurvad selle üle, et meil puudub võimalus otsevalida presidenti ja korraldada rahvaalgust.

Valimisliidud võrduvad pimesikumänguga

Täna juhivad meil riiki poliitilised erakonnad vastavalt rahvalt saadud mandaadile neli aastat. Kohalike omavalitsuste valimistel, mis toimuvad iga nelja aasta tagant, on Eesti valitsused lubanud kauakestvat pimesikumängu. Täna nimetatakse neid silmamoondajatest poliitikuteks, kes kandideerivad omavalitsuste valimistel aastaid valimisliidutes nagu hundid lamabanahkdes, lootes, et keegi ei märka. Kõik kahjuks ei märkagi, aga paljud juba märkavad.

Oh neid „koduvaldu“!

Oh neid armsaid nimekesi, mida valimisliidud enne valimisi kannavad! Neid jagub äärmusest äär-

musesse. Põhiline on „Koduvald“. Aga on ka „Meie hoolime“, „Mõte ja tegu“, „Ettevõtlik vald“, „Tegusad“, „Juurtest jõudu ammutades“. Ja muidugi „Kodumuru“!

Kui varasemaid valimisliidu nimekirju vaadata, siis nende esiosa veavad tänase valitsuskolitsiooni erakondade poliitikutud, ja ka justnagu vaiksed sotsiaaldemokraadid. Huvitav, mis neil karta on, et nad ei julge oma erakonna nimedega välja tulla?

Kui mõelda rahulikult – miks siis seda poliitilist mängu valimisliidudega ikkagi vaja on, kui varasemast teame, et riiki juhivad ju poliitilised ühendused, mitte vabaühendused? Valdade rahastust tuleb põhiliselt ju valitsuselt. Täna puudub valdadel tahe kehtestada mitmesuguseid makse, mida nad nagu võiks teha. Tallinn proovis (müügitmaks!), aga valitsus lendas kullina kraesse ja elu pöördus vanasse rööpasse tagasi. Valitsus tahab olla omavalitsuste suur doonor näpuotsaga jagaja stiilis.

Kohalik poliitiline show

Kui valimisliit „Tarmukad tüdrukud ja poisid“ pääsevad peale valimisi vallas võimule, nohistavad nad riigi rahakoti otsas edasi. Tarmukate päälük, nüüdsest vallavanem, kirjutab kiiresti avalduse võimukoalitsiooni erakonnale, et saada korralikku rahastust valitsuse priskest rahakotist. Ja saab ka.

Kogu valimisliidude mäng valimistel on osa suurest poliitilisest show'st. Paljud valijad ei saa aru,

et kohalikud valimised on eelmäng Riigikogu valimistele.

Väga oluline on, kes peale valimisi saavad kohalike omavalitsuste juhtideks, samuti on oluline, milliseks kujuneb volikogude poliitiline seis presidendi valimiseks. Sest kui Riigikogus ei õnnestu presidenti valida, siis teevad seda valijamehed volikogudest.

Valimisliidud varjavad määratud rinnaesist

Valimisliidudega üritavad kavalpeadest kaolitsioonipoliitikutud oma määratud rinnaesist puhastada. Inimesed lähevad kergeusklikult valimisliitu, mis nende arvates ei ole poliitiline. Keegi külapeal ei näita talle, et ta on poliitik. Pealegi saab ta rõõmust kiljuda: „Mina pole üheski erakonnas!“ Vaeseke ei saa üldse aru, kuidas osavad poliitmängurid teda osavalt ära kasutavad.

Valimisliitlased väidavad, et nad ei ole poliitikutud, vaid lihtsalt toredad küla- või linnaelanikud, kes võitlevad ebaausa poliitika vastu ja rahva huvide eest. Kuigi alles eile ta kükitas Reformis või IRL-is ja aitas kaasa sellele poliitikale, mis meid kõiki vaesemaks on teinud ja paljusid saatnud välismaale tööle.

Arad erakonnad ja julged erakonnad

Keskerakond tuleb igas omavalitsuses välja oma nimekirjaga, sest julge ja tugev erakond nii teeb. Keskerakond julgeb võtta vastust oma riigi ja rahva eest. Kui tänased valitsusparteid Reform ja IRL on nii edukad, nagu nad statistilistele numbritele viidates end arvavad olevat, miks siis ei julgeta välja tulla oma erakonna nimel? Miks eksitatakse ausaid valijaid? Milles komejant rahva usalduse petmiseks? Aeg oleks elus edasi minna.

Mida on teinud Keskerakond valitsuses olles?

JULGELT: Keskerakond ei häbene oma nime.

Foto: KN arhiiv

- Kehtestanud tasuta koolitoidu alg- ja põhikoolile;
- Tõstnud pensione kuni 30 % (2006);
- Hoidnud lahti maapoed ja postkontorid, seisnud maakoolide allesjäämise eest;
- Häälitanud vastu eestlaste vara laialijagamisele baltisakslastele;
- Toetanud sundünnikke neile põhjustatud koduhädas;
- Korjanud koos Rahvaliiduga 160 000 allkirja Eesti Raudtee säilimiseks riigi omandis, ja kui see ikkagi paremerakondade poolt maha müüdi, ostnud raudtee riigile tagasi;
- Muutnud jõululaupäeva puhkepäevaks;
- Pidevalt toetanud ühtlast lastetoetust kõigile Eesti Vabariigis sündinud lastele;
- Alganud nn lesepensioni – hilisemad valitsused pole sellest enam rääkinud.
- Häälitanud pensioniea tõstmise vastu, kuna Eesti pensionärede rasket elu ja tööd Nõukogude ajal ei saa võrrelda lääne heaoluühiskondade pensionäridega.
- Hoidnud siserahu eestlaste ja teisi keeli kõnelejate vahel, vältinud riigi ohtuseadmist (nn Pronkssõduri teema, venekeelse hariduse teema jm)
- Keskerakonna valitsuses olles maksti matusetoetust, ranitsatoetust ja hambaravitoetust.
- Keskerakond lubas otsustavalt tõsta riigipalgaliste (õpetajad, päästeametnikud, politseinikud jmt) palku.

Valgas linnapea kandidaat Heimar Lenk, Tõrvas Agu Kabritsa

Keskerakonna Valgamaa piirkonna juhatus arutas ettevalmistusi kohalike omavalitsuste valimisteks. Keskerakonna Valgamaa ja Valga linna valimisplatvormis tuuakse lahendamist vajavate kohalike probleemide kõrval välja ka kogu Eesti arengu valukohad.

ALAR NÄAME

Valga aselinnapea Keskerakonna Valgamaa piirkonna esimees

Kogu riigi peamiste valukohade all peeti silmas kõrgeid toidu- ja tarbekaupade hindu, madalaid palkasid ning pensione ja neist tulenevat elatuseme pidevat langust. Juhatus koosolekul rõhutati, et kogu riik vajab kiireid muutusi.

Valijaid kutsutakse üles andma oktoobris hääle neile erakondadele, kes suudaksid meie rahva elukvaliteeti tõsta.

Tuleks eeskujuga võtta Tallinnast, kus kohalik omavalitsus on suutnud toetustega aidata pen-

sionäridel räägile hinnatõusule vastu seista ja linna elanikkonnale on tagatud tasuta transport. Viimane on peredele suureks abiks elamiskulude kokkuhoiul.

Lenk

Kabritsa

Kui kohalikel valimistel astuda esimene samm, siis 2015. aasta Riigikogu valimistel tuleks teha ka teine samm ja valida Toompeale riigi valitsemises muutusi lubav poliitiline jõud, kes pööraks näo rahva poole. Keskerakondlased seadsid

Valga linnapea kandidaadiks üles Kagu-Eestist valitud Riigikogu liikme Heimar Lengi ja Tõrva linnapea kandidaadiks praeguse linnapea Agu Kabritsa.

Terane Mattson

„Piinlik on selle isiku avaldusi lugeda. Ta võiks meenutada, mida ta kõike ise on teinud ja õigustanud ning olla vait.“

Riigikontrolöri pressinõunik Toomas Mattson kirjutab Facebookis 6. augustil portaalis www.tallinncity.ee ilmunud Vilja Savisaar-Toomasti avalduse „Keskerakond ajab segi enda ja maksumaksja rahakotid“ kohta, kus värske reformierakondlane, linnapeaks pürgiv Vilja Toomast kritiseerib oma endisi erakonnakaaslasi.

Terane Soonvald

„Kõik algab erakonna esimehest Sven Mikserist, keda on nimetatud uueks jõuks meie poliitikas, kuid kes tegelikult on hall ja sisuliste ideedeta ning parema puudumisel SDE etteotsa saanud keskerakondlane.“

URMO SOONVALD arutleb 12. augusti Eesti Päevalehes SDE seisundi üle hetkepoliitikas, mida ta ironiseerivalt nimetab „Godot' ootamiseks“.

Terane Afanasjev

„Kahtlustan, et meie riigis jagub edaspidigi miljooneid põlvkiviekperimentidele Jordaania, aga põhiseaduslikule keele ja kultuuri värgile – mitte eriti.“

Kirjanik VAHUR AFANASJEV kirjutab 8. augusti Sirbis Eesti kirjanike pea olematute sissetulekute teemadel, pealkirjastades kogu nende varanduse: „Kaks jalgratast ja mootorsaag“.

Kes valetab, see varastab

Kes valetab, see varastab – see vanasõna on mällu sööbinud kogu sõjajärgsele põlvkonnale. Ühed mäletavad aega, kui kodust lahkudes piisas ukse „lukustamiseks“ luua asetamisest ukse ette, teistel ei lähe elu lõpuni meelest aeg, kui külmale maale saadeti paari peotäie vilja (varguse?) eest kolhoosipõllult.

KAAREL PÜRĞ
Jõhvi vallavoli-
kogu esimees

Hulgaliselt on veel elus neid, kes mäletavad palju kiritud nõukaajal kehtinud paragrahvi, mis lubas riigivara varguselt, röövimiselt või kahjutekitamisel eriti suures ulatuses (üle 10000 rubla) tabatud isikutele erandkorras kohaldada isegi surmanuhtlust.

Riigi lõpsmine on muutunud auasjaks

Sujuvalt lausliberalismist kubisevasse tänapäeva jõudes ongi nendel inimestel raske mõista, miks riigi lõpsmine maksupettuste, pankrottide, erastamiste jms teel on muutumas suisa auasjaks. Ülisuurte summade eraldamine, kadumine või haihtumine ehk lahtiseletatult manipuleerimine kõrgemal tasemel ei paku menetsetele organitele huvi. Pole teolt tabatud, pole varas.

Iseasi, kas süüdlas leida üldse sooviti, sest kujundlikult varga peas sageli müts lausa põleb heleda leegiga. Ilmselt on vennike õigeaegselt, õigele erakonnale kas kilekotis või kohvris andami viinud ja endale indulgentsi lunastanud.

Samas tuleb meelde vanapapi, kes poest välgu-mihkli varastamise eest saadeti kiiresti arestikambrisse. Ikka selleks, et tavainimene vargusele isegi mõelda ei julgeks. Mõistetakse, et ausa tööga miljonäriks saada on praktiliselt võimatu, lihtsa töö tegijat harva tunnustatakse ja presidendi vastuvõtule tal asja ei ole. Kes aga erinevate skeemide kaudu haljale oksale on jõudnud, ega need oma esimesest miljonist eriti rääkida ei taha.

Vanemal põlvkonnal ongi raskusi uute elutõdede omaksvõtmisega, rääkimata kaasaskäimisest infotehnoloogia kiire arenguga. Seda kasutavadi ära erinevatest rahvustest, tänapäevase „ratsa rikkaks“-ideoloogia omandanud südame-tunnistusest vargapoisid.

Petetakse ka politseimundris

Ajakirjanduses on küllaltki operatiivselt hoiatatud vanureid kaakide eest, kes võivad isegi sarnaneda politseinikega ja kelle kandvaks „äriideeks“ on erinevaid valesid kasutades ühiskonna kõige väetimatelt liikmetelt lihtlaseks varastada nende sääst ja kirsturaha. Sellepärast tuleks teate saamisel autoavariist või kellelegi kahju tekitamisest enne rahakoti avamist natuke aega võtta, helistada asjaosalistele või sugulastele ja kindlasti ka politseile – et hiljem mitte kahetseda.

Eriliselt aga tahan hoiatada neid, kes usaldavad nii piiritult oma ettevõtet kui ka otsest ülemust, et annavad mingi dokumendi hilisemaks vormistamiseks allkirja tühjale lehele. Tegemist võib olla pensionile siirdumise, töökoha vahetuse või õnnetusjuhtumiga. Mida iganes.

Ettevõtte juht näeb aga kõike oma mätta otsast ja hiljem võite avastada, et olete töölt vallandatud omal soovil või olite ise süüdi õnnetusjuhtumises. Kahju kannate te selle tulemusel varem või hiljem igal juhul, ehkki põhimõtteliselt võib ka seda valkust käsitleda vargusena. Kohtust õigust otsides on edulootus praktiliselt olematu – hea kui kohtukuludest pääsete. Iseasi, kuidas selline ebaaus juht, et mitte öelda pätt, hiljem oma ohvrile silma julgeb vaadata.

Püksirihma pingutamine õilsate eesmärkide nimel

Võib jääda ekslik mulje, et soov jõuda viie edukama riigi hulka oli siiras ja püksirihma pingutamise ettepanek õigustatud. Minu kadunud ema ütles selle kohta 2007. aasta sügisel, et tal ei ole aega oodata, millal õnn kunagi meie õuele saabub, sest ta elab täna, võibolla ka homme, ülehommene teda kindlasti enam pole. Seega otsekohe tuleb tal tasuda kommunaalmaksed, osta välja ravimid ja maksta toidu eest, väiksemad hädavajalikud kulutused peale selle. Arvan, et need sõnad on aktuaalsed mitte ainult pensionäridele, vaid ka puuetega inimestele, töötutele, madalapalgalistele ning lastega peredele. Siit kerkibki retooriline küsimus, kas meie riigil üldse on vaja eelpool mainitud elanikekategoriaid? Rikuvad ainult ära meie eduloo statistilised näitajad ja kurnavad riigi õhukeseks nülitud riigieelarvet.

Äkki see polnudki juhus, et hiljuti arutleti meedias ägedalt eutanaasia teemadel!

Küsimusele, kas püksirihmapingutamisest võiksid rääkida need, kelle rahakotti kukub palgapäeval 1000 eurot, ei ole ühest vastust, kuid juba suuremate palganumbrite korral tavaliselt ei märgatagi, et esmasel toiduainel on jälle kallinenud, samuti riburadapidi kõik kaubad ja teenused. Olukorras, kus tavainimene hakkas lootust kaotama, jõudsidki kätte järjekordsed valimised, kus päästeinglitena ilmusid valijate ette võimupartei oraaklid. Nad esitasid innustunult lugulaulu maksuvabadest reedetest ja nähes, et nende sõnum oli kohale jõudmas, lõpetasid oma etteaste vastuvaidlemist välistava võimsa loosungiga: „Kõik võidavad!“

Maksuvabad reeded, mil kõik võidavad

Pole mõtet peatuda maksuvabadel reedetal, sest tegemist oli tühja lubaduse ehk valetamisega. Kesknädala lugeja mäletab, kuidas vastik maksuametnik terve nädala ausat maameest nõokis ja neljapäeval temalt viimased püksid konfiskeeris. Ei jäänud tähelepanuta Reformipartei toreda muinasjutu ühe aktiivsema kaasette-

kandja Pentuse usinus, keda premeeriti 2007. aasta Riigikogu valimiste järel asespiikri ametikohaga. Sama tulumaksu alandamise trummi tagumine viis tubli parteisõduri 2011. aasta valimistel juba ministritoolile, kus ta kas saatuse kiuste või Autorollo miljonite toel siimaani agaralt

tegutseb. Kuidagi iseenesest tuleb ministrite vangerdusi jälgides silme ette Peeter I aegne rahvatarkus: annab jumal ameti, annab ka mõistuse!

„Kui tulumaksu vähendada 1%, siis kõik võidavad! Teie rahakotti jääb rohkem raha alles!“ Ega need väited iseenesest valed olnud, kuid esineja piilus silmanurgast hoolega, kas sõnum jõudis kohale. Nähes, et kuulajaskond koosnes ullikestest, järgnes pikk tiraad heietusi, kuidas perel on nüüd võimalik rohkem kulutada, elatustase tõuseb, tarbimine kasvab, majandus elavneb jne. Kui mõni lihtsameelne küsis, palju siis keegi konkreetselt võidab, siis teema käsitlemine lõpetati.

Vastus: miinimumpalga saaja võidaks kuus 2€, mille eest saab praegu osta 2kilo leiba. Leningradi blokaadis osalenud oleksid kindlasti rõõmistanud sellise kingituse üle. Meil siin pole blokaadist midagi kuulda.

Peaminister võidaks 48€. Abiks seegi. Palju võidab tõeline ärimene? Vastaks diplomaatiliselt, et lugeja arvutagu ise välja. Selliste aktsioonide tulemusena tavainimene ei võida tegelikult midagi, riigikassasse aga jääks laekumata suur summa, mis muudab küsitavaks, et mitte öelda võimatuks, sotsiaalprobleemide lahendamise ja käibemaksu alandamise lähitulevikus.

Miks peaks meile korda minema, et uus paavst on jesuiit? Usk on ka kõik endastmõistetav nagu mõttemallid, tolerantsus, turg ja tulevik, ning samas võime leida argises olemises tõelisust. Vabamüürlased teenivad kurjale Piibli jumalale vaenulikkude ja kõike lubavat head jumalat Jabuloni ning teostavad liberaarsuse abil „uut maailmakorda“.

KARL LUST
pensionär

Vabamüürlaste hulka kuuluvad paljud tänase Eesti arhitektid. Millised on jesuiidid? Milline oli usu ja raha seos templirüütli ja Martin Lutheri ajal?

Reedel, 13. oktoobril, aastal 1307

pidid vastutavad ametnikud ja väejuhid kuningas Philippe IV Ilusa käsul avama ümbriku. Seal leiti käsk arreteerida kõik Prantsusmaal olevad Kristuse ja Saalomoni Templi Vaeste Rüütli liikmed. Kaks sajandit sõda Idas oli lasknud neil märgata erinevate usundite ühisjooni, väärtustada Vaimu (tähtsaim püha oli neil Neli-püha) ja mõelda taaskehastumisele.

Toona, kui seksi peeti patuks, oli sodoomia laialt levinud, ja pole välistatud, et ka Templiordus (Le Goff, 2000). Inkvisitsiooni (kirikukohtu) juht

varast kantis kuningas endale 12 miljoni livre'i väärtuses kulda ja hõbedat. Riigieelarve tasakaalustamiseks oli ta hakanud talupoegadelt nõudma aktiivsi maksimist soolalt, veinilt ja nisult, oli laenu nime all makstanud linnu, sõjateenistuses mitteviibijatel nõudnud pistist, võtnud laenu juutidelt ja lombardlastelt, müntinud valemraha.

Vaimulike maksustamiseks

oli Philippe IV Ilus 1302. aastal kokku kutsunud kuninga-võimu piiratud esinduskogu – generaalsaadid. Kuna sõda vajas raha, lavastati Templiordu protsess. Kuningast sõltuv paavst Clemens V oli meelitanud ordu suurmeistri Jacques de Molay Küprosel koos 150 000 kuldfloriiniga Pariisi. Paavst kuulutas Templiordu vastikuks ja põlatuks. Laiasi saatis selle XV Vienne'i kirikukogu – 300 piiskoppi, keda relvadega ähvardati. De Molay võttis süü omaks, kui tema seljalt ja kõhult nahka kooriti (J. Grigulevitš, 1981). Teda karistati eluaegse vangistusega.

Selle otsuse avalik väljakuulutamisel ütles de Molay, et tema ainus süü oli vendade reetmine. Tunnistuse tagasivõtjaid ootas surm aeglasel tulel. Läbi leekide pani de Molay justitsroimarid needuse alla. Rahvas pidas jumala

Praegu võimul olev eliit on saavutanud rohkem kui keegi eelkäijatest – rahulolematust tõrjub rahvas ise. Nad on saanud kätte inimese hinge – see lepib mis tahes ülekohtuga ja soovib olla selline, nagu temast oodatakse.

Imbert oma meestega ja kantsler G. de Nogaret fabritseerisid valesüüdistuse jumalateotuses ja satanismis – ainsas patus, mida templirüütli ette heita ei saanud.

Üle Euroopa oli sel ajal kokku 20 000 templirüütli, kelle antud tunnistused käisid üksteisele vastu ja olid ajale iseloomulikul trafaretsed. Süüdistustest vastas tõele Jeesuse surilinal oleva näo koopiate, kui mitte ka originaali kummardamine; viimase võisid nad 1204. aastal Konstantinoopoli rüüstamisest koos kulla ja hõbedaga kaasa tuua (F. C. Tribbe, 2009).

Tegu ei olnud keelatud, vaid soositud. Kuninga vastumeelsust templirüütli suhtes aitas seletada asjaolu, et ta oli Templiordule – oma aja rikkaimale pangale ja liigkasuvõtjale – võlgu pool miljonit livre'i. Võlast vabanemiseks ta Templiordu hävitaski. Ordu

Kristlikus maailmas enam ei põletata aeglasel tulel neid, kes tunnistavad, et ütlused saadi piinamise ja ähvarduste teel. Inimesi ei hirmuta Siber ega surmanuhtlus.

Sellele vaatamata on meil üksikindiviidid aremad kui nõukogude inimesed, võib olla kõige aremad Euroopas. Ajad on muutunud armetuiks ja meie ühes nendega. Kes riskiks kaotada oma kohta toiduahelas ja ühiskondlikes suhetes või satuda vastuollu avaliku arvamusse?

Praegu võimul olev eliit on saavutanud rohkem kui keegi eelkäijatest – rahulolematust tõrjub rahvas ise. Nad on kätte saanud inimese hinge – see lepib mis tahes ülekohtuga ja soovib olla selline nagu temast oodatakse.

Räägitagu Rahvusringhäälingus ja kirjutatagu Postimehes ükskõik mida kas või 100 korda järjest – faktid näitavad, et viimased 21 aastat on Eestis toimunud kollektiivse enesetapu mehhanism ja meie rahva lõpp tuleb piinarikas.

Meil on mõistusega raske tõde tabada.

Martin Luther oli mõistuse, sh filosoofia ja loogika tuline vaenlane, ja ega Eesti koolis neid aineid eriti ei õpetata. Muudest mõtlemise vormidest rääkimata.

Pietism on pärandanud meile armastustöö asemel oskuse peamise unustamise ja soovi piinelda kõrvaliste pisisajade pärast (Jürgen Rooste, ML 2.05.13) – teha mikroobist mammut ja vastupidi ning öelda, et mõlemad on võrdsed. Kui vaja.

Osa eesti rahvast tahab nurjunud ühiskonna parandamiseks muuta valimissüsteemi vms, kehtestada uusi käskkeelde ning karmistada karistusi, s.t võidelda tagajärgedega. Eestis on juurdus (ld inquisitio) inkvisitsioone – eesmärk on süü, mitte tõe leidmine. Inimene on allutatud riigivõimu sunnile ja võimsusele (Rait Maruste), mille õigused ja võimalused on absoluutsed. Aga ka valikulised – näiteks, koalitsioonile kuuluvast Tartus korruptsiooni, erinevalt Tallinnast, süvendatult ei uurita. Eestis mõistab kohus kaebaluse 99 protsendil juhtudest süüdi, mingisuguse õiguserikkumise eest on määratud karistus 56 protsendile töörealisest elanikkonnast.

Inkvisitsioon ei mõistnud kedagi õigeks ja represseeris miljonid. KGB represseeris kümneid miljonid, et hoida kõiki hirmu all. Inkvisitsioone juurdusega ja ametnike riigi ideaalkujuks on vangimaja.

Hookus-pookus

on eesti keelde jäänud armulauleiva pühitsemise sõnadest katoliku liturgias (hoc est corpus meum). Ristiusu lunastav müsteerium on osasaamine altariskramendist.

Andestatud patud peseb maha armulaulevein ja selle jagamine on vaieldamatu käsk (Mt

Aeg kaob, sõnad jäävad

26:27-28, Mk 14:23-25, Lk 22:20, I Kr 11:52).

Katoliku kirik jättis rahva sellest ilma ja jagas seda vaid preestritele. Luterlus andis karika rahvale tagasi. Paraku muutus see usk, mille usupuhastus kaasa tõi, uue elu ja olemise valguse asemel tihti teadmiseks dogmaatikast ja Piiblist, mida on vähestel elus vaja, ning eetikast rääkimiseks. Reformatsioon sai alguse rahast. Itaaliat külasthanud augustiini munk Martin Luther pettus rängalt, adudes, et kirikus on kõik müüdiv. Innocentius III nõudis inimestelt tõelist sisemist kahetsust, et patud andeks saada. Andestatud patu hüvitamiseks ja meele parandamiseks määras preester mitmesuguseid nuhtlusi, ka rahalisi. Lutheri ajal mõisteti asjana, et patud saab välja osta.

Eesmärk pühitseb abinõu

on jesuiitidele omistatav käitumisviis ja põhimõte, mis tähendab ka kõige kuritegelikumate vahendite õigustamist. Samal ajal ootab ühes Šveitsi pangas juba 100 aastat asjata 1000 kuldna suurune auraha inimest, kes suudab leida mõne halbu vahendeid kasutava jesuiidi, keda on praegu maailmas kokku 23000. Jeesuse Seltsi (*Societas Jesu*) rajaja ning jesuiitide ordu esimese kindrali Ignatius Loyola (1491–1556) poolt välja töötatud ja pidevalt täiendatud „vaimulikke harjutusi“ ehk rekollektsioone kasutab peaaegu kogu katoliku kirik. Sisuks on Jeesuse läheduse religioosne kogemine. See vabastab inimest nii oma mina kui ka maailma kütkest ja võib ulatuda joobnustava ekstaasi

torid saavutasid 1704. aastal selliste meetodite keelustamise ja lasksid jesuiitide ürituse põhja. Jesuiitide haridus on olnud maailma parim, paljuski tänaseni ületamata. Jesuiitide kolleegium mõjutas avama ülikooli Tartus.

Euroopa kultuuriruumi

omal nahal kogunud, otsustasid eestlased kõigist maakondadest 1222. aastal ristiusu vastu võidelda, „seni kui maale on jäänud üheaastane või -küünra-

tele maksudele, mida võeti feodaalrendina, kirikumaksude järjekordses lisandumises.

Usk võis ordu aladel

tähendada lühikese arusaamatut vormeli päheõppimist. Valga maapäeva otsus 1422. aastast ning viimaste Lääne-Saare piiskoppide Johannes III ja Johannes IV visitatsioonid (koguduste külastamine ning nende liikmete küsitlused) tulemusi saab tõlgendada nii, et 300 aastat pärast vägivald-

rahvas, keda hüütakse eestlasteks, on üks jumalakartlikumaid, keda maailmas leida võib. Neil on üleloomulik anne lasta end Jumala vaimust juhtida, kuna nad ei tee sellele vale ja teesklyusega takistusi. Pandi imeks armastust Jumala vastu ja hardust kõige püha, eriti altariskramendi suhtes. Meie esivanemate hingevalgus tuli läbi esiisade pärimuse, milles kõik teised kirikud on näinud surmanuhtlust väärivat paganlust. Usust suurt midagi

ilmselt eesti päritolu kroonik Balthasar Russow hurjutab luterliku pastorina eestlaste paganlust, hooramist ja laaberdamist ning eliidi priiskavat eluviisi, mille eest Jumal äsja lõppenud Liivi sõjaga nuhtlema pidi.

Eesti praegune eliit tahab oma tarbimispeo arve lasta jälle rahval kinni maksta.

Piiriks keskaja ja varauusaaja vahel

on paljuski usulistel motiividel

Räägitagu Rahvusringhäälingus ja kirjutatagu Postimehes ükskõik mida kas või 100 korda järjest – faktid näitavad, et viimased 21 aastat on Eestis toimunud kollektiivse enesetapu mehhanism ja meie rahva lõpp tuleb piinarikas.

Kirikule annetati palju raha, aga valdav osa sellest läks n-ö vasakule. Kuld liikus riikidest välja.

Paavst Leo X vajas raha Rooma Püha Peetruse katedraali ehitamiseks ja ta hakkas patukaristuse kustutamise kirju ehk indulgentse müüma. Mainzi peapiiskop Albrecht võlgnes paavstile oma ametikoha eest 30 000 kuldnat, mille laenas Fuggerite suurfirmalt, kes sai õiguse indulgentidega kaubelda tingimusel, et pool tulust jääb neile. Dominikaani munk Tetzelt müüs andestust ka ette (kuni 200000 aasta eest puhastustules) ja Luther kutsus ta dispuudile. Selleks koostatud teesides seisab: „Kui paavst teaks, mismoodi patukustutuse kuulutajad raha välja pressivad, eelistaks ta Püha Peetruse katedraali mahapõletamist võimalusele, et teda ehitatakse tema lammaste naha, liha ja luudega“ (M. Luther, 2012).

Laste ja vaeste koormamine kõrgete maksudega peaks olema Eestis kui luterliku kultuuritüübiga riigis loomuvastane. Inimvaralt riisumine pidurdab ka majanduse arengut. Protestantlikes riikides on heaoluühiskond kriisidele vaatamata püsima jäänud ning ka riikide rahaasjad on paremini korras kui lõunapoolsetes.

Usuvaidlustel Trento kirikukogul 16. sajandil seisid jesuiidid vastu kokkuleppele protestantidega, aidates niiviisi Euroopa vaimse ühtsuse lõhki käristada. Vatikani II kirikukogu (1962–1965) järel, kus otsiti igivanadele tõdedele tänapäevasemast sõnastust, on nad aga katoliiklaste seas kõige sallivamad ja pole vastu kiriku ajakohastamisele (aggiornamento).

ning nägemusteni, nagu nende väljatöötajal.

Oluline roll on vaikimisel. Ignatiuse vaimuse siht on otsida ja leida Jumalat, kes on suurem kui inimene mõelda suudab – kõiges (Albert Ebner SJ, 1997). Tunnetusest tähtsam on ligimese teenimine armastuses, oma hingeõnnistusest olulisem on inimkonna lunastus. Ennast saab päästa vaid teisi päästes. Karmi moraali nõudjates on läbi aja loo vaenu tekitanud jesuiitide anne oluliselt vähendada inimesi vahel maani maha suruvat süütunnet, esitades realistlikke nõudmisi, samuti hoolimatuse lubamine maistes asjades.

Paavsti jesuiidist legaadil Rootsisis – Antonio Possevinol õnnestus vahendada Jam Zapolski vaherahu sõlmimist (1582), millega Lõuna-Eesti läks Poola võimu alla. Toona oli seal lubatud valida nelja kristliku usu vahel. Possevino kirjutas Tartust 1585. aastal (Kiri Mantova hertsoginnale, 1994), kuidas katoliiklikult jutluselt tulijad näevad välja jumalike inglitenä luterlikku jutlust kuulanud vihaste kätemaksujumalannade kõrval. Protestantismi ja katoliikluse majanduslikku külge on uurinud Max Weber (M. Weber, 2002; Akadeemia 1993–1994). Misjonitöös kohastusid jesuiidid kohalike kultuuride keelekasutuse, tavade, väärtuste ja arvamustega sel määral, et ristiusk leidis ühise keele ja tee hiinlastega, hindustanlaste ja jaapanlastega. Kolm tõusva päikese maa vürsti avaldas soovi Roomale vasallina alluda, kristlasi oli seal juba pool miljonit. Jesuiit tohib Jumala leidmiseks ka Jumala kaotada. Usu puhtust kaitsvad inkvisiit-

MEIE OMA LOITS: Oleme esimene teadaolev religioonita rahvas ajaloos. 17% eestlastest usub isikulise Jumala, 54% mingisuguse vaimu või elujõu olemasolu; palju on austust üleloomulike jõudude vastu ning umbusku. Luterlus on hääbumas. (Vt ka tänases lehes Lauri Laasi juhtkirja uskumisest vaid iseendasse). Foto: Tiit Veermäe

pikkune poisike“ (LHK, XXVI–9). Kristlikule ikke alistunud pärandasid oma järeltulijatele sedavõrd rängad koormised, sh ka kirikute ja losside ülejookäiva ehitamise, et nende kasv jäi 20. sajandi alguseni 5–6 cm normaalsest lühemaks. Kadus ürgne ilumeel, mida näitavad ehted ja gregooriuse koraali jälgedega puudumine rahvamuusikas.

Eestlane elas Euroopa kultuuriruumis sarnaselt oma hobustele ja härgadele, lisaks peks sõnakuulmatuse eest ja isanda õigus surma mõista. Püsivaim väärtus oli piiskopi mitral, mille eeskujul vormiti saartel tanusid. Allikad räägivad rahva vihast isandate vastu kuni orjuse kadumiseni.

Rootsi võim tegi paganlusele ja metsikule ebausule lõpu süstemaatiliste karistustega – teada on üle 170 nõiaprotsessi. Aga uus usk jäi ikkagi võõraks. Ordu ajal olid kõik koormised „kirikukümnis“, mis ulatus veerandini töövõljadest ja kuuepäevase orjuseni mõisas. Lisaks sellele oli hakatud nõudma tasu vaimulike talituste eest: peremehe matmise eest tuli loovutada härg, pereinise eest lehm, lapse eest lammas. Kirikaia asemel külakalmetesse matmise ja vabaabieliu tingis vaesus. Reformatsioonis talupojal midagi kaasa rääkida polnud. Muutus seisnes senis-

set ristiusustamist oli meieisapalve, kümne käsu ja usutunnistuse pähetuupimine pigem eesmärk kui reaalsus. 1589. aastal kirjutas maakogudusi visiteerinud luterlik pastor David Dubberch, et sajast talupojast teadis Jumalast ja ristiusust midagi vaevalt üks. Katoliku aja lõpul nõuti Lääne-Saare piiskopkonnas igalt mõisalt mõne vaese ülalpidamist, kes lastele katekismust õpetaks; mõisnike „rahapuuduse“ tõttu jäi reform poolikuks.

Sõna jesuiitlik

on olnud silmakirjalikkuse, salakavaluse ja südametunnistuse puudumise sünonüüm. Uusaja kõige rägimaid eetikuid tegi tigidaks jesuiitide probabilism – vabadus eetilisel ebakindlatel juhtudel ise otsustada. Jeesus polnud moralist, ta suhtles peamiselt patustega ja tuli inimkonda kurja käest välja lunastama. Jesuiite kadestati kõrge harituse ja erilise väljaõppe pärast, mis muutis nad katoliku kiriku eliitväeks. Nende juhtlauseks on „Jumala au suurendamiseks“ (*ad maiorem Dei gloriam*).

Mis mulje jätsid nad esimestel kokkupuudetel eestlastele ja mida nemad meist arvasid? Eurooplased said Possevino itaalia, prantsuse ja saksa keeles avaldatud kirjast teada, et

teadmata, tuldi missale, pihile jajuust kuulama isegi 30 miili kauguselt. Preestrit nõuti soola, vee, toiduainete, tööriistade, põldude ja hoonete õnnistamist; pühaks peeti isegi heinu, millel jesuiit oli maganud. Haigustest vabanemist ja kurjadest jõududest pääsemist

peetud Rootsipooli sõda (1600–1629), millega kaanesid katk ja nälg. Liivimaal jäi kolm neljandikku taludest tühjaks, Eestimaa oli häving väiksem. Katkes rahva ajalooline mälu.

Praegu on aga kadumas ka rahva eksistents kui viibimine

Laste ja vaeste koormamine kõrgete maksudega peaks olema Eestis kui luterliku kultuuritüübiga riigis loomuvastane. Inimvaralt riisumine pidurdab ka majanduse arengut.

tulnud tihti ette. Asuti taastama Liivi sõjas hävinud kirikuid ja oldi valmis ka katoliku usu eest surema. Jesuiitide kolleegiumi kokk ja Jeesuse Seltsi liige Johannes Esto hukkus hiljem Rootsisis märtrina. Samuti abistas misjonäre eestlane Johannes Cimmermann. Jesuiidid jutlustasid ise või tõlkide abil eesti keeles.

Vello Helgi silmapaistvast uurimusest „Jesuiidid Tartus 1583–1625“ (2009) saame teada, et kiriklikke talitusi toimetati teistest erinevalt tasuta ja rahvast suudeti veenda katoliku usukommete väes. Trükiti eestikeelne katekismus, mille 997 eksemplarist jäi vaid 70 esimese hooga välja jagamata. Põhja-Eesti oli Rootsi all, kus

olemise valguses (Martin Heidegger, 1996, 1997). Oleme esimene teadaolev religioonita rahvas ajaloos: 17% usub isikulise Jumala, 54% mingisuguse vaimu või elujõu olemasolu; palju on austust üleloomulike jõudude vastu ning umbusku. Luterlus on hääbumas.

Midagi on siin pildil valesti. Kõik religioonid on ühel meelel, et ilmalikustumine suleb inimese südame ja mõistuse, kui kasutada Karl Jaspersi sõnu (1969) – transtsendentaalse olemasolu (jumaliku) ees.

Jesuiidid on mõistnud, et uskmatus toitepinnaseks on sotsiaalne ebaõiglus ja kodanliku ühiskonna egoism (A. Ebner, 1997).

JÄÄTISEPIDU 2013

Sel aastal kestab traditsiooniline Jäätisepidu tervelt kolm päeva!

23., 24. ja 25. augustil

kestab Saku Suurhalli ees ja sees juba mitmendat aastat jäätisepidu.

Nagu ikka on peavõõrustajateks külalishahked pingviinid, kes jagavad lastele tasuta Pure Line'i firma jäätist.

Oma tööd tutvustavad huviringid. Koolilaat pakub kaupu nii lastele kui ka noorukitele. Päev läbi esinevad Saku Suurhalli ees erinevad lastekollektiivid. Tsirkusetelgis tegutsevad „Lõbusad haned“.

Kuid see pole veel kõik!

Hiljaaegu ilmusid Londoni parkidesse, kus vanemad armastavad oma lastega jalutada, tohutu suured ja eredad linnud. Nad käivad ringi, avavad nokad, räägivad linnukeeli ja neile meeldib kõigiga suhelda. Enneolematu atraktsioon – suured mehaanilised linnud – vaimustab kõiki ja loomulikult eriti lapsi.

Hiidlinnud

(vaata pilti!) on välja mõelnud ja konstrueerinud kaks noort inglise entusiasti Michael Crouch ja Jamie Duncombe. Üks neist valmistas lapsepõlves meelsasti taignast kujakesi, teine huvitus mehaanikast. Koos meisterdasid noormehed imelised linnud ja andsid neile liikumisvõime. Eriti mõjuvad vaatajale lindude fantastilised mootmed. Nad näivad olevat lausa kosmoseelukad.

Jäätisepeol

saab rõõmu tunda kõigest siinmainitust. Pidulinnud Saku Suurhalli ees on tasuta kõigil kolmel päeval. Fantastilisi linnu saab näha Saku Suurhallis

laupäeval, 24. augustil
etendustel kell 12.00, 15.00 ja 17.00

Lisainfo aadressil www.jaatisepidu.ee

Jüri Ratas kutsub jalgrattasõpru laupäeval, 31. augustil Pirita Velodroomile!

31. augustil kell 11.00 Pirita Velodroomil (Rummu tee 5) lõbus ja sportlik kogupereüritus – „Jüri Ratase IX jalgrattavõistlus“.

Eelregistreerimine kestab 28. augustini internetilehel <http://www.ratas.ee/voistlus/>

„Mul on hea meel, et võistlusel osalejate arv on kasvanud. Loodan ka seekord stardis näha sadu jalgrattahuvilisi. Oodatud on igas vanuses lapsed, noored ja täiskasvanud, sest tegemist on kogupereüritusega,“ selgitas Ratas.

„Üheksas jalgrattavõistlus on ka tänavu tasuta. Võitjatele on auhinnad naiste ja meeste arvestuses. Tõllu- ja lastesõidus ning ratastoolisõidus saab iga lõpetaja väikese meene ja medali.“

Perearvestuses loositakse välja Tallinki perereis Rootsi ja Soome. Kõigi osalejate vahel loositakse kaks jalgratast ning esimesed 500 lõpetajat saavad medali,“ lubab Ratas.

Võistlust aitavad korraldada Tallinna Spordi- ja Noorsooamet, Pirita ja Lasnamäe linnaosavalitsused, Maanteeamet, Rahvusooper Estonia, Selver AS, AS Tallink Grupp, Tridens AS, Lemminkäinen Eesti AS, Hasartmängumaksu nõukogu, Jetti jäähall, AS Balbiino, Sportland, Nike, MTÜ Operation Lifesaver Estonia, AS Põltsamaa Felix, Sony Center, AS G4S Eesti, AS Eesti Post, AS KH Energia-Konsult, Tallinna Loomaaed.

Jüri Ratase jalgrattavõistlus sai alguse 2005. aastal Pirital. Võistlus on suunatud kõigile huvilistele ning on alati osalejatele tasuta. Võistlus viiakse läbi viies kategoorias: ratastoolisõit, tillusõit (kuni 6-aastased), lapsed (7- 12 aastased), naised ja mehed.

Maarahva kongress tunnustab taas maaelu eestvedajaid

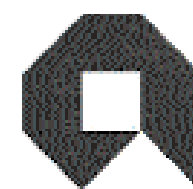
Maarahva kongressi korraldustoimik otsustas 14. septembril toimuval Maarahva VI Kongressil taaskord tänumedalitega tunnustada maaelu eestvedajaid.

Tunnustus antakse sarnaselt eelmisele kongressile välja järgmistes ka-tegooriatel: õpetaja, kultuurikandja, külavanem, põllumees, omavalitsustegelane, ajakirjanik, metsamees, ajaloolane, ettevõtja, kalur, teadlane, maapere, mahetootja, sotsiaaltöötaja.

Ettepanekuid saavad esitada kõik soovijad: selleks tuleb oma ettepanekud kandidaatide kohta saata aadressil maarahvakongress@gmail.com, lisades selgitust, miks just üks või teine kandidaat väärub maaelu eestvedaja tiitlit. Korraldustoimik ootab ettepanekuid 2. septembrini.

2010. aastal Paides toimunud Maarahva V Kongressil tunnustati maaelu eestvedajatena Roosna-Alliku Põhikooli direktorit Daina Pärti, Kihnu Virvet, Tuhalaane küla sädeinimest Enn Sarve, OÜ Peetri Pöld ja Piim juhti Taso Veeret, Kambja vallavanemat Ivar Tedremad, ajakirjanikku Peeter Ernitsat, metsameest Kaarel Tiganikku, ajaloolast Arvo Sirendit, Kopra turismitalu peremeest Rudo Puksi, kalakasvatat Hans Kruusi-mägi, Maaülikooli professorit Olav Kärti, Pari talu peret Röpina vallast, Mäeotsa talu peret Orava vallast, Saidafarmi juhti Juhan Särgavat ning arsti Ürjo Mälksod.

Maarahva VI Kongress 14. septembril 2013 Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses!

arvamus
festival

Paide arvamusfestivalil avatud ka Keskerakonna maailmavaate-kohvik

Paide arvamusfestivali reklaamides küsitakse: kuidas inimlik õnn riikliku eesmärgina kehtestuks ning kuidas viimase 20 aasta jooksul loodud võimalused ja eeldused oleksid paremini kättesaadavad kõigile Eesti inimestele?

Vastuse leidmiseks astu läbi ka Keskerakonna maailmavaate-kohvikust! Saab juttu puhuda ja maailma asjade üle arutada nii valla- ja linnajuhtidega kui ka Riigikogu liikmetega. Arutluse alla tulevad majanduspoliitika, sotsiaalsüsteemi olukord, hariduse ja kultuuri röömud-mured, keskkonnahoid. Loomulikult ei saa rääkimata jätta regionaalpoliitikat.

Oleme reedel, 16. ja laupäeval, 17. augustil Paides

„Arvamusfestivalil 2013“
Tule sina ka.

Astelpajumarju korjama!

Laupäeval, 31. augustil sõidame Tartumaale astelpajumarju korjama.

Registreerimine telefonidel 655 00 80 ja 53 33 73 60, Lydia ja Aare Metsjärv

Helistades saavad soovijad teada, mis kell ja kus buss väljub.

Klubi Keskpäev juhatus

“Meedia keskpunkt” 14. augustil kell 21.15 Tallinna Televisioonis

Kordussaadet 15. augustil!

*Meedia räägib rahvustunde üle- ja aladoosist (Urmet, Kaldre jt)

* Tõde Eestist levib raamatutes (Stadnikov jt)

*USA ja Nõukogude Liit – retoorikate sarnasus vägede sisseviimisel teistesse riikidesse (Kerry jt)

Saates Urmi Reinde ja Mart Ummelas, saatjuht Heimar Lenk

Milleks maailma ots, kui siin on nii hea...

Mõni nädal tagasi sattusin tulisesse vestlusesse, võiks isegi öelda põnevasse vaidlusesse ühe hea kolleegiga kirjanduse, täpsemalt Eesti kirjanduse teemal. Oskar Lutsu, Anton Hansen Tammsaare, August Gailiti, Friedebert Tuglase jt meie 20. sajandi kirjanduse suurkujude juurest jõudime tänapäeva, kus kolleegi arvates polegi tõeliselt populaarseid ja armastatud kirjanikke. Minu tuline protest selle arvamuse vastu tipnes lubadusega kirjutada arvamus Andrus Kiviräha viimasest teosest „Maailma otsas. Pildikesi heade inimeste elus.“

TAAVI PUKK
raamatusöber

Kirjanduse-, kunsti-, muusika- või ka toidukriitika on kahtlemata üks valdkondi, mis võib tekitada lõputuid vaidlusi ka kõige üksmeelsemate inimeste vahel. Kirjandusmaitses pole ehk päris sobiv toiduelustustega võrrelda, kuid teatavalt sarnasused siiski on – üks võib luuleraamatuid vinnadena kokku osta, teine ei taha peale kriminullide millestki kuulda. Sestap on sinne arvamus täiesti subjektiivne.

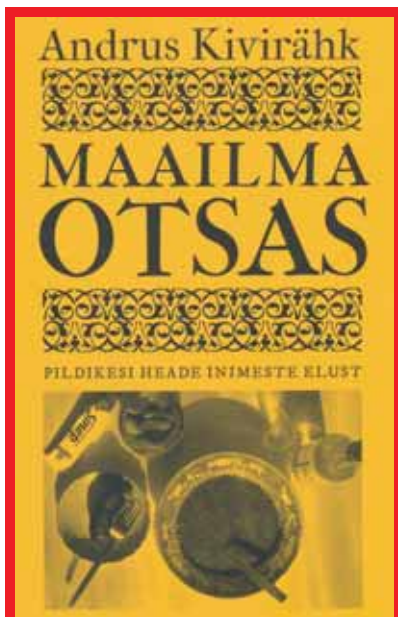
Oodatud ja omanäoline teos

Kivirähk on üks sellistest autoritest, kelle uue raamatu ilmumisele eelneb meedias elav arutelu juba olemasolevate teoste üle ning püütakse aimata, millega võib sedakorda tegu olla. Loomulikult järgneb pärast raamatu poodidesse jõudmist ridamisi uudiseid müüginumbrite kohta ning seejärel mõtisklusi sisu üle. Kui mõnigi kirjandushuviline on märkinud, et „Maailma otsas“ on sündmustevaene ning sihilikult lugejat unustav, siis siinkirjutaja selle hinnangu ei nõustu.

Võrreldes pea 400-leheküljelist raamatut mõne varasema Kiviräha teosega, näiteks „Rehepapp“ või „Mees, kes teadis ussisõnu“, tuleb tunnistada, et tempo on kindlasti aeglasem ja sisu mõtlikum, kuid mitte mingil juhul kehvem.

Vastupidi, pildikeste lugemine heade inimeste elust on lihtne ning... kuidagi hea. Kogu lihtsuse juures ärgitab Kivirähk uskumatu osavusega lugeja mõttekäiku filosoofilistele radadele arutlema eksistentiaalsuse, rutiini, unistuste loomise ja purunemise ning juhusete rolli üle inimese eluteel. Raamatute tegelaste, täiesti tavaliste inimeste igapäevaelu rullitakse lahti nauditava detailsusega, mis pakub äratundmisrõõmu, kuid ka äratundmisnukrust. Kivirähk on seekord andnud oma sule läbi elu tegelastele, kes on inimesed ja ennekõike siirad.

Kuigi pea igal karakteril on oma „avalikkuse ees käimise“ ja „tegelik“ nägu, ei vähenda see nende vahetut esinemist. Võib-olla häirib nõudlikku kirjandushuvilist lihtne süžee ja olustik, kuid raske on seda teost ette kujutada teistsugusena. Kivirähk ei hoiu üht joont siiski kogu raamatus, vaid ses sisalduv talle omane maagiline hetk, millest aga kiiresti, justkui muuseas möödutakse. Kes on tema varasemate teostega tuttav, kindlasti ei üllatu selle krutski pärast.

Üleloomulikkuse lisamine ei mõju siiski oma kiire üleminiku tõttu liialdusena.

Ilukirjanduse teenimatu kriitika

Ilukirjanduslikud (rahva)raamatud saavad tihti ja tegelikult teenimatult kriitika osaliseks, millega omistatakse kerglase ja kunstivaese lektüüri tiitel. Kuid kas keegi julgeks laherdada näiteks „Tõde ja õiguse“ kerglaseks raamatuseeriaks? Ilmselt mitte. Kui Tammsaare „Tõde ja õigus“ on maarhva argielu piltide seeria, siis Kiviräha „Maailma otsas“ tänapäevane linnarahva argielu piltide seeria. Viimasest võib olla küll vajaka traagilistest sündmustest ja eestlaslikest konfliktidest, et saada „Tõde ja õigusega“ võrdset armastatud

teoseks, kuid paralleelid on tugevad ja tuntavad.

Kirjandusteadlase Erna Tillemanni 1940. aasta analüüsist (Varamust nr. 3/1940) saame lugeda Tammsaarest kui prosaistist, kes kasutab lihtsat sõnastusviisi, kuid samas tunneb sõnade hingeelu. Veel märgib Tillemann, et Tammsaare kunst on „puhastamata“ andudes kergelt kõrvalistele mõtisklustele ja radadele, mille sihiks on haarata oma sulega elu kogu tema mitmekesisuses ja tabades kogu tõde.

„Maailma otsas“ tabab elu detailselt ja nauditavalt, manades lugeja meeltesse sõnade abil tegelaste tajud: „Magus unemaitse kadus suust, nagu oleks keegi sult kukekommi hammaste vahelt välja sikutanud. Kärbe sihikindel, kuid mõttetu sumin täitis kogu toa, valjenedes neil hetkedel, mil järele putukas üle lesija pea lendas, väljakannatamatuks.“

Mainimata ei saa jätta ka kogu teose jooksul tajutav heakskiit ning meelitus raamatute austajatele. Raamatugurmaani südant liigutab kahtlemata kumardus: „Ülo luges Tolstoi „Sõda ja rahu“. Raamat meeldis talle ja lugemine kulges heas tempos. Esimesed kaks osa olid juba läbi, kolmas pooleli, neljas aga veel täiesti puutumatu, mis tekitas hinge isevärki magusa mõnutunde, nagu ikka teadmine, et palju head ja ilusat ootab veel ees. Vahel muutus see magus mõnu koguni nii tugevaks, et Ülo pani hetkeks raamatu käest, sõi kommi jakujutluse end kusagilt püüpiirilt, inglise positsioonilt alla linna peale vaatamas. Öhtused tänavad, täis ringi sagivaid inimesi, kes kõik kuhugi tõttavad, kas siis kõrtsi õlut jooma või koju õhtust sööma ja televiisorit vaatama, ning siis ühe aknakese taga tema, Ülo, lugemas Tolstoi „Sõda ja rahu“. Imeline haruldus, unikum. Kas on linnas veel keegi, kes kavatseb seda lugeda? Samuti kahtlane. Enamasti polegi tänapäeva inimestel kodus „Sõda ja rahu“, nad ei tule selle pealegi, et seda endale muretseda. Aga temal on, ja tema loeb seda, luges eile ja loeb veel hommega ja ülehommegi, sest tal pole kuhugi kiiret.“

Raamat igähele

Niisiis sobib „Maailma otsas“ lugemiseks nii noortele kui vanadele, sest igäüks leiab seal midagi tuttavat. Igasugusest vägivallast vaba (mis tänapäeval väärib eraldi rõhutamist!) ning erinevaid väärtushinnanguid ja elusaatusi edasi andev raamat on minu arvates selle sajandi Eesti kirjanduse siiani täiuslikum teos, mis rabab eelkõige oma lihtsusega. Milleks maailma otsa, kui siin on nii hea.

TALLINNA TV 26. AUG – 1. SEPT

ESMASPÄEV, 26.08

08:00	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
09:00	Aleksei Turovski lood*
09:30	Linnaosa lood*
10:00	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
11:00	Hõimurahvadok. Sülem*
11:30	Pühapäevate*
12:30	Vintskapist soklini*
13:00	Luubi all*
13:25	Eesti suurim lõõtspillipidu Harmoonika*
13:55	Merepäevade regatt. Tallinn Race, 49er 1/2*
14:25	Rollivahetus
15:55	Info TV
17:30	Kultuurimeetri arhiivist. Arvo Valton*
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Ameerika eestlased 1992, 10/18
19:00	TÄNA. Uudised
19:15	Draamaseriaal. Armuleek 160/304
20:00	TÄNA. Lühiauudised
20:05	OTSE: Suvemiks
21:00	TÄNA. Uudised
21:15	Kunstiklassika retrospektiiv. Geomeetiline inimene
21:45	Ameerika eestlased, vol 2*
22:15	Rõõmurull*
00:10	TÄNA. Uudised*
00:25	Suvmiks*
01:20	Draamaseriaal. Armuleek 160/304*
02:05	TÄNA. Uudised*
02:20	Kunstiklassika retrospektiiv. Geomeetiline inimene*
02:50	Ameerika eestlased, vol 2*
03:20	Info TV

TEISIPÄEV, 27.08

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	Suvmiks*
09:10	Draamaseriaal. Armuleek 160/304*
09:55	TÄNA. Uudised*
10:10	Ameerika eestlased 1992, 10/18*
10:55	Kunstiklassika retrospektiiv. Geomeetiline inimene*
11:25	Suvmiks*
12:20	Maatriks*
13:05	Rõõmurull (Suurbritannia, 2008)*
15:00	Info TV
17:30	Kunstiklassika retrospektiiv. Geomeetiline inimene*
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Ameerika eestlased 1992
19:00	TÄNA. Uudised
19:15	Draamaseriaal. Armuleek 161/304
20:00	TÄNA. Lühiauudised
20:05	OTSE: Suvmiks
21:00	TÄNA. Uudised
21:15	RMK Kõrvemaa triatlon 2013*
21:45	Suveõhtu tantsud Põlvas*
22:10	Kõrvutu jännes*
00:05	TÄNA. Uudised*
00:20	Suvmiks*
01:15	Draamaseriaal. Armuleek 161/304*
02:00	TÄNA. Uudised*
02:15	RMK Kõrvemaa triatlon 2013*
02:45	Suveõhtu tantsud Põlvas 2012*
03:10	Info TV

KOLMAPÄEV, 28.08

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	Suvmiks*
09:10	Draamaseriaal. Armuleek 161/304*
09:55	TÄNA. Uudised*
10:10	Ameerika eestlased 1992, 11/18*
11:00	RMK Kõrvemaa triatlon*

11:30	Põltsamaa lood*
12:00	OTSE: LV Pressikonverents
12:30	Suvmiks*
13:25	Kõrvutu jännes (Saksamaa, 2007)*
15:20	Info TV
17:30	LV Pressikonverents*
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Ameerika eestlased 1992, 12/18
19:00	TÄNA. Uudised
19:15	Draamaseriaal. Armuleek 162/304
20:00	TÄNA. Lühiauudised
20:05	OTSE: Suvmiks
21:00	TÄNA. Uudised
21:15	Meedia keskpunkt
21:45	Kakskõrvtibu
23:45	TÄNA. Uudised*
00:00	Suvmiks*
00:55	Draamaseriaal. Armuleek*
01:40	TÄNA. Uudised*
01:55	Meedia keskpunkt*
02:25	LV Pressikonverents*
02:50	Info TV

NELJAPÄEV, 29.08

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	Suvmiks*
09:10	Draamaseriaal. Armuleek 162/304*
09:55	TÄNA. Uudised*
10:10	Ameerika eestlased 1992, 12/18*
10:55	Meedia keskpunkt*
11:25	Suvmiks*
12:20	LV Pressikonverents*
12:45	Kakskõrvtibu*
14:45	Info TV
17:30	Meedia keskpunkt*
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Ameerika eestlased 1992, 13/18
19:00	TÄNA. Uudised
19:15	Draamaseriaal. Armuleek 163/304
20:00	TÄNA. Lühiauudised
20:05	OTSE: Suvmiks
21:00	TÄNA. Uudised
21:15	OTSE: TeleTallinn. Linnapea tund
22:15	Pillimeeste klubi*
23:15	Ühistegevuse pooltund*
23:40	Vaba mõtte klubi*
00:40	TÄNA. Uudised*
00:55	Suvmiks*
01:50	Draamaseriaal. Armuleek 163/304*
02:35	TÄNA. Uudised*
02:50	Info TV

REEDE, 30.08

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	Suvmiks*
09:10	Draamaseriaal. Armuleek 163/304*
09:55	TÄNA. Uudised*
10:10	Ameerika eestlased 1992, 13/18*
10:55	Ühistegevuse pooltund*
11:20	Suvmiks*
12:15	TeleTallinn. Linnapea tund*
13:15	Pillimeeste klubi*
14:15	Vaba mõtte klubi*
15:15	Info TV
17:35	Ühistegevuse pooltund*
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Ameerika eestlased 1992, 14/18
18:45	Nõukogude Eesti 1961*
19:00	TÄNA. Uudised
19:15	Draamaseriaal. Armuleek 164/304
20:00	TÄNA. Lühiauudised
20:05	OTSE: Suvmiks
21:00	TÄNA. Uudised
21:15	Kas tohib?*
21:45	Kirjandusarhiivist. Almanahhipõlvkond

22:15	Pühitsetud armastus
00:00	TÄNA. Uudised*
00:15	Suvmiks*
01:10	Draamaseriaal. Armuleek*
01:55	TÄNA. Uudised*
02:10	Kirjandusarhiivist. Almanahhipõlvkond*
02:40	Info TV

LAUPÄEV, 31.08

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	Suvmiks*
09:10	Draamaseriaal. Armuleek*
09:55	TÄNA. Uudised*
10:10	Ameerika eestlased 1992, 14/18*
10:40	Nõukogude Eesti 1961*
10:55	Ameerika eestlased, vol 2*
11:25	Suvmiks*
12:20	Terve tervis*
12:50	SEB Majjooks 2013*
13:20	Linnaosa lood*
13:50	Elu peeglis*
14:20	TeleTallinn. Linnapea tund*
15:20	Info TV
16:30	Kirjandusarhiivist. Almanahhipõlvkond*
17:00	Kas tohib?*
17:30	Terve tervis*
18:00	Hõimurahvadok. Seitsme järve vahel
18:20	Pokumaa
18:30	Aleksei Turovski lood*
19:00	Kümnevõistlus 23/27
19:30	Keskonnanaädal
20:00	TÄNA. Uudised
20:15	Surikaadid - kõrbe väikesed valurid
21:40	Augustibluus 2012. Big Dez
22:30	Maatriks*
23:15	Linnaosa lood*
23:45	TÄNA. Uudised*
00:00	Elu peeglis*
00:30	Kas tohib?*
01:00	Hõimurahvadok. Seitsme järve vahel
01:20	Aleksei Turovski lood*
01:50	Keskonnanaädal*
02:20	Augustibluus 2012. Big Dez*
03:10	Info TV

PÜHAPÄEV, 01.09

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	TeTeVeke. Multifilmid*
08:30	Aleksei Turovski lood*
09:00	Keskonnanaädal*
09:30	Luubi all*
09:55	Eesti parimad vibulaskjad
10:20	Kullamaal 2012*
10:50	Pillimeeste klubi*
11:20	Kas tohib?*
11:50	Pühapäevate*
12:50	Surikaadid - kõrbe väikesed valurid*
14:15	Maatriks*
15:00	Info TV
16:30	Eesti meeste turnipidu 2012*
17:30	Merepäevade regatt. Tallinn Race, 49er 2/2
18:00	Elu peeglis*
18:30	Sillamäe Kõrgushüppe Gala 2013*
19:00	Kümnevõistlus 24/27
19:30	Kultuurimeetri arhiivist. Uus Maailm
20:00	TÄNA. Nädala kokkuvõte
21:00	Suur Buck Howard
22:30	Jazziõhtu. Sergio Bastos & Raivo Tafenu Band
23:50	Terve tervis*
00:20	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
01:20	Merepäevade regatt. Tallinn Race, 49er 2/2*
01:50	Kultuurimeetri arhiivist. Uus Maailm*
02:20	Jazziõhtu. Sergio Bastos & Raivo Tafenu Band*
03:40	Info TV

**AUTOROLLO
KONVERENTS**

Vaata kordust Kesknädala veebilehelt

Nädala juubilar ROMAN POLAŃSKI 80

Rajmund Thierry Lieblingisündis Pariisis poola-juudi perekonnas 18. augustil 1933. aastal. Perekond kolis oma sünnilinnaks Krakówisse 1937. aastal. Sõja üleelanud Lieb-lingid muutsid perenime Polańskiks ning Rajmundist sai Roman.

Roman Polański emigreerus Poolast 1963. aastal. Elas Inglismaal ja Ameerikas, hetkel elab Prantsusmaal.

Poola perioodi oma elus meenutab Polański haruharva. Dramaatilised mälestused Krakówi getost, põgenemine ja varjamine poola peredes, mis läks õnneks ilmselt tänu heledatele lokkidele, ja mis võis olla põhjuseks, miks aastakümneid hiljem, juba tunnustatud režissöörina, keeldus Polański „Schindleri nimekirja” filmimisest.

Siiski mängivad Polański artistiks kujunemisel olulist rolli kaks Poola linna: Kraków ja Łódź. Krakówis sai 1948. aastal alguse tema lavakarjäär, mis viis ta 1954. aastal Łodzi Kõrgemasse Riiklikku Filmikooli. Algul mitte just väga armastatud veidrik võitis kiiresti kolleegide imetluse ja austuse. Andrzej Wajda meenutab filmilavastajate noorusaegu nii: meil oli kõik nagu enne sõda, kaasa arvatud hea kasvatus, siis aga ilmus Polański nagu väike koletis.

Polański esimene täispikk ja ainus tervikuna Poolas filmitud „Nuga vees” (1962) jahmatas valitsust ja saavutas hämmastava edu nii kodu- kui

ka välismaal ning nomineeriti esimese poola filmi Oscarile. Toonane Poola Kommunistliku partei esimene sekretär Wladyslaw Gomulka läkitas filmi läbivaatusele ekraani suunas tuhatooi ning kritiseeris teravalt lindeost partei XIII pleenumil sotsialismi ehitava Poola suhtes kahtlase ideoloogilis-kasvatuliku sisu eest. Polański pidas seejärel targa- maks läände emigreeruda.

Möödunud aastal tähistati suurejooneliselt 50 aasta möödumist kultusfilmiks muutunud „Nuga vees” valmimisest. Kolleegid meenutavad, et juba oma esimese filmi ajal ilmutas Polański artistlikku iseloomu, legendaarseks kujunenud arrogantsust, perfektsionismi ja täpsust.

Tahtes olla alati seltskonnas number üks, kujundas Polański oma tulevikku juba väga varasest noorusest alates. Ta nautis esinemisi ega pidanud paljaks peegli ees harjutamist. Sõpru Łodzi Filmikooli päevilt huvitas, kas lühikesevõitu Roman on ikka Napoleoniga ühepikkune – selgus, et lausa kaks sentimeetrit pikem.

Tagantjärele valmistab Polańskile heameelt tõik, et tänu lühikesele kasvule ei saanud temast näitlejat, vaid hoopis rezhissöör.

Tõsi on ka see, et Londoni korteri kaminasimsil olid Polańskil kaks büsti: tema enda ja Bonaparte'i oma.

Kuigi me ei räägi seekord mitte niivõrd Polański loomingust

kui isikust, tuleb tingimata ära mainida kolm ilmselt enami- kule tuntuimat filmi: „Rosemary laps” (1968), „Chinatown” (1974) ja „Pianist” (2002). Viimane tõi talle Oscari.

Polański geniaalsus avaldub kõikjal, sõltumata keelest ja riigist, kus ta parajasti töötab

(Inglismaa, Ameerika, Prantsusmaa, Poola). Tema vallatuseks on oma filmidesse poola motiivide smugeldamine. Nii näiteks ümber sõnastatud „Vampiiride ballis” poola helilooja Moniuszko meloodiat.

Polański eitab oma loomingus autobiograafia kasutamist. Ta kinnitab, et filmid on hetkeigat-

suste ekspressioon, mille juures ta järgib oma instinkte, kuid seda distsiplineeritud viisil. „Fantaasia ja tegelikkuse vaheline piir on mul alati olnud lootusetult sassis,” kinnitab Polański ise.

Iga näitleja unistuseks on mängida Polański filmis. Teada on, et ta pigistab nii näitlejatest kui ka endast viimseidki mahlad. See on motiveeriv, inspireeriv ning tulemuseks on meistriteos.

Tema fimid on ajatud, nn korduv kasutatavad. Roman Polański on legend ja parim elavate filmilavastajate seas. Polański pikk elu on pikitud säravate loominguliste saavutuste ja arvukate isiklike skandaalidega. Ei puudu sealst seksiskandaalid, narkootikumid, tragöödiad ega hedonism täiel rinnal. Ta ise lavastab oma elu maailmakuulsaks. Polański puhul pole võimalik eraldada tööd eraelust. Ta on amoraalne autoriteet.

Skandaal aastast 1977 saadab teda kogu elu ja on teinud temast jällegi põgeniku. „Olen põgenemisega harjunud,” vihjab Polański sõjaaegsetele kogemustele. Usun, et ta on kohtusaagast lõpmatult väsinud ja seega ei kuulu see meie tänase juubelijutu juurde.

2012. aastal esitleti Cannes'i filmifestivalil dokumentaalset eluloofilmil „Roman Polański. Minu elu”, kus väljapaistev poolakas, maailmakuulus filmilooja, kordumatu stsenaarist, andekas näitleja ja edukas pro-

ducent Roman Polański meenutab igavikku läinud kaugeid aegu, keerulisi sündmusi, traagilisi elamusi, inimesi ja tundeid, kõike seda, mis aitasid tal jõuda sinna, kus ta praegu on. Tegemist on tõelise isikliku bestselleriga endast ja oma erakordsest elust. Tundliku ja äärmuslike emotsioonidega artisti liigutav ja haarav pih- timus, kus ta ei põhjenda midagi ega vabanda millegi eest.

Polański tekitab alati äärmuslikke emotsioone. Tal on kirglikke pooldajaid ja vihaseid vastaseid. Aeg-ajalt tekib küsimus: kes ta on, poolakas või prantslane? Võib-olla aga klassikalise ja kauni poola- prantsuse sõpruse ere näide. Tal on prantsuse kodakondsus ja ta eelistab mõelda poola keeles. Äsja Eestis tARTUFFil viibinud Poola ühe prominentseima näitleja Andrzej Chyra arvates on Roman Polański, sõltumata rahvusest ja kodakondsusest, poola teadliku publiku jaoks alati suurmeister.

Polański on arvukate (üle 70) filmiauhindade kavaler, nende hulgas ei puudu ka Poola filmiauhinnad ning lisaks veel mitu elutööpremiat.

Oma austajate suureks rõõmuks kinnitab Polański auhindu vastu võttes, et ei kavatsegi veel oma tööd lõpetada. Soovime talle selleks õne ja jõudu.

Rita Makarova
Poola-Eesti Klubi
Pro Polonia liige

„Minu Albaania“ – hoiatav lugemine

Raamatus „Minu Albaania“ (alapealkiri „Paradiis ja põrgu“) on Helmi Vela jutustuse usutavalt kirja pannud Katrin Buchanan. Kirjastas Petone Print OÜ (2012).

Miks ma seda soovitan? Selle lugemisel saame selgeks, millist ülekohut ja jõhkrust toimub maailmas veel 21. sajandil. Jääb mulje, et tänapäeva mehed ei tunnetaks tsivilisatsiooni elementaarseid reegleid, on pannud oma abikaasa ja laste ema inimõigusetu orja olukorda.

Lugu on lühidalt järgmine. Eestlanna Helmi läheb Inglismaale tööle ja tutvub internetis albaanlase Armiriga, kes on fiktiivne Kosovost pärit sõjapõgenik ja sel viisil saanud Inglismaal tööd. Interneti teel suhtlemine on kestnud viis kuud, kui Helmi Armiri juurde lendab ja temaga kooselu alustab.

Mees teeb hoolega tööd ja püüab raha koguda, et varsti Albaaniasse tagasi minna ja seal ettevõtlusega alustada. Oma paljude aastate teenistusest on ta osa saanud isale, et see saaks maja ehitada.

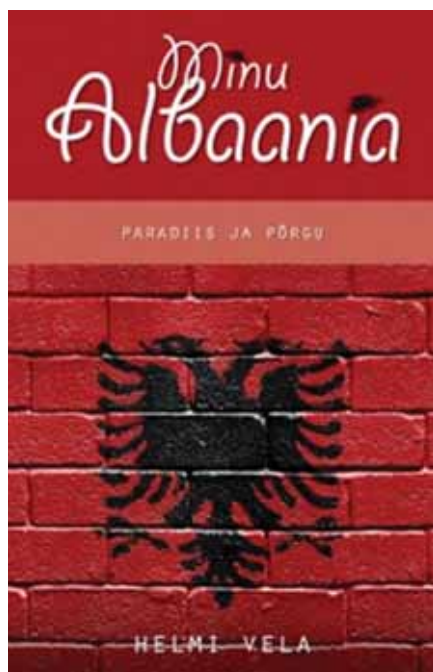
Poolteist aastat elavad Helmi ja Armir Inglismaal koos, kui algab Armiri tagasisõit Albaaniasse. Kaasa on juba võtta ka ühine üheksakuune tütar Lote. Inglismaal koos

elatud aja jooksul peab Armir end korralikult ülal. Helmi nõustub Albaaniasse kolima seepärast, et loodab sealt leida ilusa lõunamaa loodusega elupaiga.

Looduslikud tingimused on ilusad, kuid siis muutub Armir korraga oma naise suhtes vägivaldseks. Jääb mulje, et Albaanias on enamik naisi pandud koduse orja seisusse. Väga südameseminevalt on kirjutatud peatükk „Vaesed loomad“ (lk 116-124). Need leheküljed näitavad, kui erinevad on kahe rahva kultuurilised kombid. Meie inime peab iga kodulooma nagu oma pereliikmeks, aga seal käiakse väga toorelt ümber kodutu koe- raga. Siis pole midagi imestada, et ka naiste alandamine kuulub igapäevaste elukommete juurde.

Lugeda soovitan „Minu Albaaniat“ seepärast, et ei maksa liiga mõtlematult laia maailma elama minna. Eriti põhjalikult tuleb oma tulevikule mõelda siis, kui suur armastus tuleb peale ja otsustatakse abielluda võõrast kultuuriruumist pärineva inimesega. Niisuguseid kurbi juhuseid, kus kunagist eksitust pole võimalik tagasi pöörata, on aastate jooksul kogunenud juba päris palju.

Manivald Müüripeal, Varbla vald, Pärnumaa

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Riik või äriettevõtte?

„Võimu seaduslikkusest võib tuleneda võimuaparaadi koosseis, kuid see koosseis ei muuda olusid. Kui arusaam riigi juhtimisest jääb äriettevõtte tasemele, siis ei muuda ka võimuaparaadi koosseis midagi. Äri elatub oma toodangust, mitte mak- sudest. Seega on sisuliselt suur erinevus riigi ja eraet- tevõtte vahel. Riigi tooteks on rahva rahulolu, mitte kasumlikkus.“

Ants Lahe kommentaarist Heimar Lengi kirjutisele „Vana-Antsla matused“ 31. juuli Kesknädalas

Tartu üritused

Kolmapäeval, 14. augustil kl 14 kohtub valijatega linnavalitsuse haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12) Riigikogu liige, Tartust valitud rahvasaadik professor **Aadu Must**.

Kolmapäeval, 21. augustil kl 18 Ülikooli raamatukogus (Struwe 1, ruum 243) Tartu linna Keskerakonna piirkonna koosolek.

Keskerakonna Haabersti piirkond ja klubi Keskpäev õnnitlevad

LEMBIT KRABI

90. juubeli puhul!

Soovime tugevat tervist ja palju õnne!

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee

* tellimine@expresspost.ee